

Departementet for Boliger, Infrastruktur og
Yderdistrikter
Postboks 1015
GLN: 5790001954130
3900 Nuuk

Nuuk, den 14. oktober 2026
Brev nr. D26-8000
Sagsnr. S26-270

Bemærkninger til Bekendtgørelser om sundhedstjek og søfartsbøger mv.

Umiddelbart er bekendtgørelsen meget kort og ukompliceret, men set med grønlandske briller er der nogle forhold, som efter Grønlands Erhvervs vurdering bør fremhæves i et høringssvar:

1. Manglende hensyn til fartøjer uden læge om bord

Selvom § 3 kun kræver læge på større skibe med over 100 personer om bord, sejler langt størstedelen af de grønlandske fiskefartøjer uden læge. Bekendtgørelsen beskriver imidlertid ikke, hvordan sundhedstjenesten skal tilrettelægges på disse fartøjer.

Det bør præciseres, at sundhedstjenesten på fartøjer uden læge om bord kan varetages af skibsføreren eller andet uddannet besætningsmedlem med støtte fra Radio Medical eller andre telemedicinske ordninger. Dette er særligt relevant i Grønland, hvor fartøjer ofte opererer langt fra lægehjælp og sygehuse.

2. Lange afstande og vanskelige redningsforhold

Bekendtgørelsen tager ikke højde for de særlige geografiske forhold i Grønland.

Ved administration af reglerne bør der tages hensyn til, at evakuering af syge og tilskadekomne i Grønland kan være væsentligt vanskeligere end i andre dele af rigsfællesskabet på grund af afstande, vejrlig og isforhold.

3. Henvisning til "Søfartsstyrelsens lægebog"

§ 1 henviser direkte til Søfartsstyrelsens lægebog.

Her bør det undersøges, om vejledningen findes på grønlandsk og dansk, og om den er tilpasset grønlandske forhold. Det har stor betydning for de mindre fartøjer

Det bør sikres, at vejledningsmateriale og instrukser er tilgængelige på de relevante sprog og afspejler de særlige operative forhold i Grønland.

4. Ingen regler om uddannelse i førstehjælp

Bekendtgørelsen angiver ikke, hvilke kompetencer personer uden lægeuddannelse skal have.

Det kan overvejes at præcisere kravene til medicinsk førstehjælpsuddannelse for skibsførere og andre besætningsmedlemmer på fartøjer uden læge om bord. Hvornår det er skibsmedicinkiste A, B, C osv.

5. Tropebestemmelsen i § 2, stk. 2, nr. 2

Bestemmelsen om ventilation "under skibets ophold ved land i troperne" virker noget mærkelig i en bekendtgørelse, der alene gælder for Grønland.

Det kan overvejes, om bestemmelsen fortsat er relevant i en grønlandsk bekendtgørelse, eller om den blot er videreført fra danske regler uden praktisk betydning for størstedelen af den grønlandske flåde.

6. Ingen proportionalitet mellem små og store fartøjer

Et fartøj med 3 mand om bord og et fartøj med 90 personer om bord er underlagt de samme overordnede bestemmelser.

Det kan overvejes, om der bør indføres en mere risikobaseret tilgang, der tager højde for fartøjets størrelse, besætningsantal, fartområde og afstand til sundhedsberedskab.

Samlet vurdering

Grønlands Erhverv påpeger, at bekendtgørelsen i høj grad er skrevet ud fra forhold, der passer på større handelsskibe, mens hovedparten af den grønlandske fiskeflåde består af mindre fartøjer uden læge om bord, som opererer under helt særlige geografiske forhold. Derfor bør der enten ske en præcisering i bekendtgørelsen eller i vejledningen til reglerne om, hvordan sundhedstjenesten forventes håndteret på grønlandske fiskefartøjer. Det er efter Grønlands Erhvervs vurdering den væsentligste bemærkning.

Bekendtgørelse for Grønland om søfartsbøger

1. "Dansk og grønlandsk statsborgerskab" i § 1

Grønlands Erhverv bemærker, at formuleringen om "dansk og grønlandsk statsborgerskab" bør præciseres eller korrigeres, idet der ikke eksisterer et selvstændigt grønlandsk statsborgerskab. Søfarende i Grønland er danske statsborgere på samme måde som øvrige danske statsborgere.

2. Krav om digital ansøgning

§ 3 fastslår, at ansøgning skal ske gennem Søfartsstyrelsens digitale system.

For mange mindre fiskere i bygder og yderdistrikter kan dette være uhensigtsmæssigt. Det bør sikres, at der fortsat findes praktiske muligheder for ansøgning og support til personer med begrænset adgang til digitale løsninger eller utilstrækkelige internetforbindelser.

3. Gebyret på 625 kr.

Det kan overvejes, om gebyret er rimeligt for fiskere med kortvarige ansættelser og sæsonarbejde.

Det bør vurderes, om gebyrniveauet er proportionalt, særligt for søfarende med kortvarige eller sæsonbestemte ansættelser i fiskeriet.

4. Krav om dansk indfødsret

§ 2 kræver dansk indfødsret for at få en dansk søfartsbog. Der er uoverensstemmelse mellem § 1 og § 2

- § 1 taler om personer med "dansk og grønlandsk statsborgerskab".
- § 2 kræver alene "dansk indfødsret".

Hvis der er udenlandske besætningsmedlemmer på grønlandske fartøjer, kan det være relevant at få afklaret, hvilken dokumentation disse skal benytte.

Det kan med fordel præciseres, hvilke identitets- eller søfartsdokumenter udenlandske søfarende på grønlandske skibe skal anvende, når de ikke opfylder kravet om dansk indfødsret.

Konklusion

Grønlands Erhverv bemærker, at bekendtgørelsens § 1 henviser til "dansk og grønlandsk statsborgerskab". Da der ikke eksisterer et selvstændigt grønlandsk statsborgerskab, bør bestemmelsen præciseres eller omformuleres for at undgå misforståelser. Endvidere bør det sikres, at de digitale ansøgningsløsninger er tilgængelige for søfarende i hele Grønland, og at gebyrniveauet ikke udgør en unødigt barriere for beskæftigelse i fiskeriet.

Bekendtgørelse for Grønland om henlæggelse af visse beføjelser til søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v.

Grønlands Erhverv har følgende bemærkninger:

1. Meget begrænset klageadgang

Grønlands Erhverv finder, at den meget begrænsede administrative klageadgang kan give udfordringer for grønlandske virksomheder og fiskere, som grundet geografiske afstande og omkostninger har vanskeligere adgang til domstolsprøvelse end virksomheder i Danmark.

2. Ankenævnet for Søfartsforhold er dansk

Ved behandling af sager vedrørende grønlandske fartøjer bør det sikres, at de særlige grønlandske driftsforhold, herunder fiskeri i arktiske farvande, isforhold og store afstande, indgår i vurderingsgrundlaget.

3. Sundhedsbeviser for fiskere

I Grønland kan der være betydelig afstand til søfartslæger og lægeundersøgelser.

Der bør sikres praktisk adgang til de lægeundersøgelser, som kræves efter reglerne, således at fiskere i bygder og yderdistrikter ikke påføres urimelige byrder eller forsinkelser.

4. Manglende lokal tilstedeværelse

Der bør sikres klare kontaktveje og vejledning til grønlandske virksomheder og fiskere i forbindelse med Søfartsstyrelsens administration af reglerne.

Bekendtgørelse for Grønland om gravide søfarendes ret til fratræden og fri hjemrejse

Grønlands Erhverv har ingen væsentlige bemærkninger til bekendtgørelsen. Reglerne vurderes kun at have begrænset praktisk betydning for det grønlandske fiskerierhverv, idet der er relativt få kvinder beskæftiget om bord på fiskefartøjer, særligt på de mindre fartøjer og i det kystnære fiskeri.

Såfremt reglerne måtte finde anvendelse, bør det dog sikres, at administrationen tager højde for de særlige grønlandske forhold, herunder store geografiske afstande og begrænset adgang til lægetilsyn og sundhedsydelser i dele af landet.

Bekendtgørelse for Grønland om fravigelser fra lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. for fiskeskibe

1. Partsfiskere nævnes ikke

Bekendtgørelsen er skrevet som et traditionelt ansættelsesforhold mellem:

- reder
- ansat fisker

Men i Grønland aflønnes en stor del af fiskerne som partsfiskere.

Der kan derfor opstå usikkerhed om:

- beregning af sygehyre,
- beregning af erstatning,
- beregning af andre ydelser.

Grønlands Erhverv finder, at det bør præciseres, hvordan reglerne om sygehyre og andre økonomiske ydelser skal administreres for fiskere, der aflønnes efter partsfiskersystemet frem for fast løn.

2. Tidsbegrænsede ansættelser

I Grønland er det almindeligt, at fiskere kun er ansat:

- for en rejse,
- for en tur.

Mange af reglerne er udviklet til mere traditionelle lønmodtagerforhold.

Derfor kunne man spørge:

Hvordan skal reglerne om sygdom, sygehyre og ophør af ansættelsesforhold administreres ved de korte og tidsbegrænsede ansættelser, som præger det grønlandske fiskeri?

Med venlig hilsen

Karsten Lyberth-Klausen | Grønlands Erhverv